

Nätverket Att kombinera förvärvsarbete med anhörigomsorg

Sammanfattning från det andra mötet, Tema A, i de lokala lärande nätverken.

Upplever/ tror Du att Du går miste om något i Ditt arbete när det gäller förutsättningarna att kombinera förvärvsarbete och anhörigomsorg? Om så är fallet, vad skulle det vara?

Det är svårt, nästintill omöjligt, att kombinera anhörigomsorg och samtidigt göra karriär inom sitt yrke. Anhörigvård påverkar möjligheterna att delta i kurser och utbildningar eller göra tjänsteresor. Sådana platser går istället till någon arbetskamrat som får möjlighet att utvecklas och därmed går om i karriären. Det medför bland annat försämrade förutsättningar för löneförhöjning. Att inneha en chefsposition och samtidigt kombinera anhörigomsorg upplevs som nästintill omöjligt.

Hur det fungerar för den personen som man vårdar har den största och avgörande betydelsen för vad man kan göra som anhörigvårdare. Kommunens alternativ till avlösning passar inte alltid. Det kan exempelvis vara så att kvaliteten på avlösningen upplevs som dålig. Den anhörige avstår från utbildningar o.d. av det skälet.

Helst anpassar man arbete och fritid med hänsyn till den som man vårdar. Det innebär att det är svårt att delta i några arbetsrelaterade möten, t.ex. efter work eller andra aktiviteter, utanför ordinarie arbetstid. Allt beror på om det går att ordna någon som kan vara hos den närstående. Det känns inte roligt att roa sig om det blir ett stort besvär för den som är hemma. Man skalar istället bort det mesta av sådant umgänge för att orka med. Att inte kunna delta i sådant umgänge innebär dock en känsla av utanförskap på arbetsplatsen. Ovanstående förhållningssätt kan jämföras med hur en småbarnsförälder tänker och handlar. Skillnaden är dock att perioden som småbarnsförälder är övergående.

De anhöriga som kombinerar förvärvsarbete och anhörigomsorg planerar alltid för sin närstående i första hand och får också en annan syn på vad som är viktigt i livet. Man kan därför uppleva en del samtalsämnen runt kaffebordet som ytliga och triviala. Det blir extra tydligt t.ex. när samtal förs om planeringar för semesterresor eller samtal om redan genomförda resor. Den som är anhörigvårdare kan inte ens tänka på sådant. Tankarna handlar mer om att klara och orka en dag till.

Anhörigvårdare är oroliga över hur det fungerar i hemmet, ofta en ständig oro, vilket medför att hon/han inte alltid är mentalt närvarande i samtal med arbetskamraterna. Det kan också vara arbetskamraterna som undviker att berätta om t.ex. en förkylning med hänsyn till anhörigvårdaren som vårdar någon med en svår sjukdom. Men arbetskamraterna kan också visa medkänsla efter att anhörigvårdaren berättat om sin situation. Med mer kunskap om anhörigvårdarens situation får arbetskamraterna ofta en större förståelse för att det inte alltid är möjligt att göra vissa saker.

I det andra mötet i de lokala lärande nätverken fördes samtal om vikten av att det är bra kvalitén på hjälpen, att man ser till den enskilda individens behov. Den anhörige som kombinerar förvärvsarbete och anhörigomsorg måste kunna känna sig trygg med det stöd som ges. Att det fungerar bra är en förutsättning för att den anhörige ska klara av arbetet även om det innebär att man får pussla för att få tiden att räcka till.

För att ha ett fungerande arbetsliv och kunna kombinera arbete med anhörigvård krävs också, och inte minst, att den anhörige inte behöver ta rollen som ”brygga” mellan olika myndigheter och professionella inom vård- och omsorg. Denna roll medför att många kontakter måste tas gällande vem som gör vad, vem som bestämmer, vilken tid kommer den och den etc. Detta är ofta ett stort problem som tar mycket tid och kraft. För att undvika detta efterlyses mer samverkan mellan de olika verksamheterna.

Citat från en anhörig som kombinerar förvärvsarbete och anhörigomsorg:
”Det skulle finnas tålamod på burk”, för att överhuvudtaget orka med anhörigomsorgen.

